Rok 2021, zejména jeho druhá polovina, nám připomíná řadu kulatých výročí - buď 95 anebo 75 let od dnů, které rozhodly řadu důležitých věcí v řivotě výplatního otisku na našem území.

Před několika týdny jsem připomněl prakticky všechny události či rozhodnutí čs. poštovní správy, které se udály v roce 1926 (svět komerčních výplatních otisků) anebo 1946 (svět poštovních výplatních otisků).

Nyní rád připomínám, že před 75 lety (psal se rok 1946) došlo k zásadnímu rozhodnutí změnit vzhled a vzory čs. výplatních otisků, a to komerčních i poštovních, které v tomto roce teorve začínaly.

Věstník č. 62 ze dne 17. 12. 1946 změnil dvě zásadní náležitosti výplatních otisků:

1/ výplatní razítko - Místo dosavadního vzoru (větrná růžice) "v nových výplatních strojích budou napříště výplatní otisky nového vzoru ..... výplatní razítko ve tvaru obdélníka, který je zoubkován.....

a

2/ denní razítko - místo dosavadního jednokruhového denního razítka byl určen nový vzor - dvoukruhové denní razítko, později se výnos rozšířil a doplnil dvoukruh můstky (podle německého vzoru).

Šlo o zásadní rozhodnutí.

První otisky s novým výplatním razítkem se v poštovním proovzu objevilyzáhy - už počátkem rou 1947. Kdo jiný než fima B. Jarolímek, gneerální zászupce strojů Francotyp. Původní vzor vydržel až do roku 1951.

První otisky s dvoukruhovými denními razítky se objevily též v roce 1947, později i s můstky. Tady byl proces v některých případech dost zdlouhavý. Změna trvala dlouhé roky. Jednokruhová denní razítka vydržela dlouho, v některých případech až do 80. let...Píši o nich v seriálu na tomto webu "Několik pohledů".

Tím výčet změn, které spadají do letošního orku a připomínají 95 respektive 75 od jejich vzmniku končí.

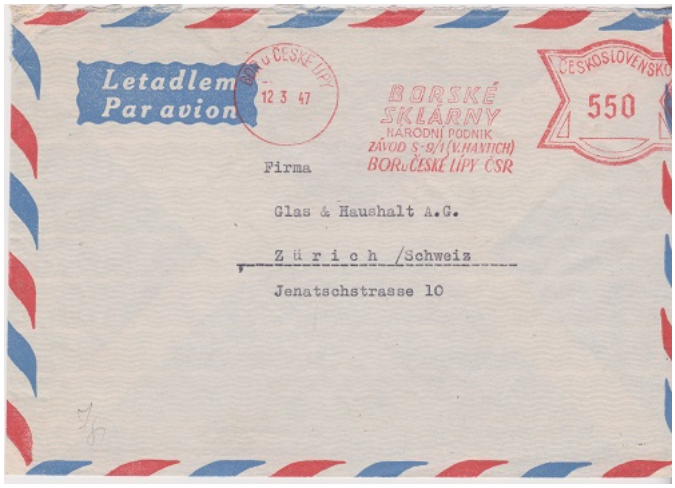
I v dalších letech docházelo k různým nařízením poštovní správy, ale ta nařízení dle mého názoru nedosáhla svou důležitostí na rozhodnutí přijatá v letech 1926 a 1946. I když se též významně zapsala do života československého, českého a lsovenského výplatního otiskářství.

Výročí tvoří významnou výzvu pro sběratele. Mezní data jsou tím nejzajímavějším v každém sběratelství, u výplatních otisků to platí rozhodně dvojnásob.

ROK 1947

Byl zajímavým rokem pro sběratele výplatních otisků. Souběžně vedle sebe vyplácely v čs. poštovním provozu dva vzory komerčních (ale i poštovních v podstatně menší míře) - existovaly otisky se vzorem jednokruhového denního razítka a výplatního razítka ve tvaru větrné růžice a otisky s dvoukruhovým denním razítkem a zoubkovaným obdélníkem.

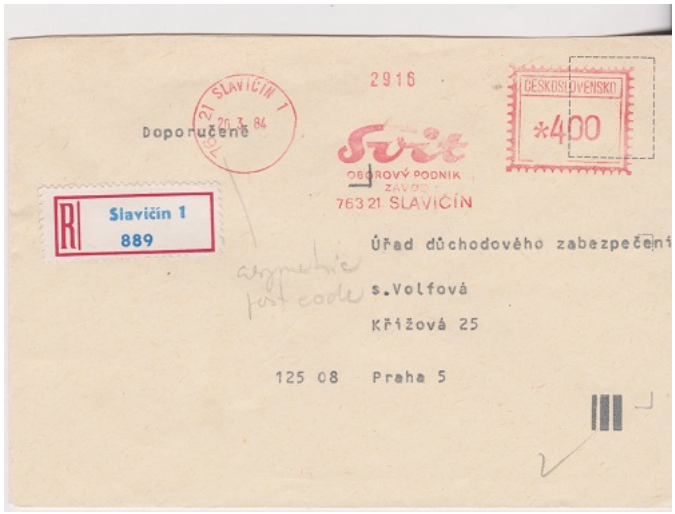
STARÝ VZOR

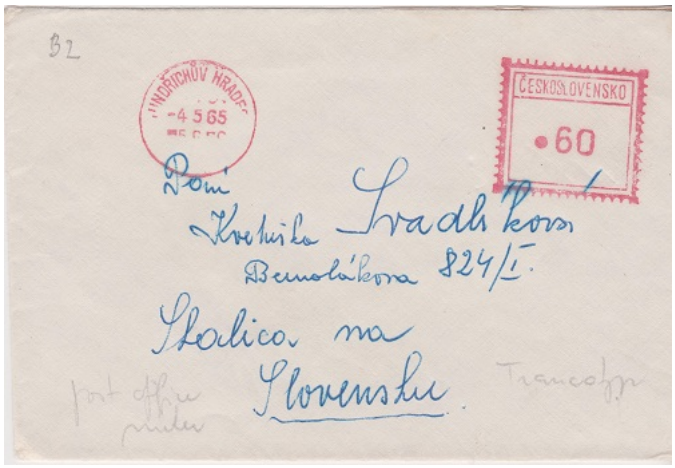

NOVÝ VZOR

Otisky s jednokruhovými denními razítky vydržely dost dlouho, v komerční sféře, i na poštách

STARÝ VZOR VÝPLATNÍHO RAZÍTKA

vyplatil (zatím jako poslední) zásilku odeslanou uživatelem Ústredna sociálna poisťovňa v Bratislavě den 13. 7. 1951. Zobrazuji ji v druhém díle trilogie o čs. výplatních otiscích (Frakotypisté, Praha 2018, strana 209). Tento otisk přežil nařízení o celé čtyři roky a kus.